

Ձատիկը, Գրիստանէական աշխարհի այս մեծագոյն տօնը կուգայ անմահութեան այդ երգը հնչեցընելու եկեղեցիներու եւ եկեղեցին յօրինող հոգիներու մէջ։

Այդ է պատճառը որ Փրկչին մահը յաղթութիւն մը եղաւ մահուան վրայ, եւ Անոր յարութիւնը նոր կեանք մը պարգեւեց մարտը եւ պարզ հաւատքի մարդկութեան։

«Փա՛ռք Յարութեան քո, Տէր»։

Ի՞նչ արժէք պիտի ունենային մարդոց աշխատանքը, անոնց մշակութիւնները այս երկրագնդին հոգեքը արգասաւորելու համար ներսէն եւ դուրսէն, եւ ի՞նչ արժէք պիտի ներկայացնէր անոնց մշակող-քը մտաւորական դաշտի անվսխման տարածութիւններուն մէջ, եթէ մարդոց հոգւոյն այս բոլոր արժէքները պիտի ծառայէին միայն մահուան յաղութիւնը։

Պէտք է խոստովանիլ որ մեր կարողութիւնները շատ չափաւոր են այս խորհրդաւոր խնդիրը լուծելու համար։ Բայց այս չափաւորութիւնը պատճառ մը չէ որ մարդիկ քնանային անտեսանելի իրողութիւններու աշխարհին խորհրդաւոր շաւիղներուն վերայ։ Այս նիւթը մասնաւորապէս մշակող գիտունի մը փորձանքութիւններէն պատկեր մը դրուած է Արեւի այս թիւին ուրիշ սիւնակներուն մէջ, որքեմութեան հարկ մըն է ունել զնիլ այս գիտունին ըսածներուն։

Իսկ հոս բաւական կը համարենք կոչ ընել Հայ ժողովուրդին, որ ամուր պահէ իր լոյս հաւատքը, հոգիի անմահութեան մասին, եւ սիրէ այս կեանքը՝ մշակելու համար մարտը եւ զուարթ հոգի մը։ Վաղն զի՝ տխուր, վճատ, տկար, հիւսնող հոգի մը փորձանք է մարդուն։ Հոգեկան կեանքը անխառնող հազար տեսակ մոլութիւններ կան, որոնց զերի եղողները քան չեն կրնար հասկընալ թէ ի՞նչ է հոգին, ի՞նչ է անմահութիւնը, ի՞նչ է յարութիւնը։

Հայ ժողովուրդին բարոյական եւ անտեսական չափանիշները շատ վնասուեցան 1915էն ի վեր։

Եթէ Յարութիւնը իր կրօնական ներշնչութիւններուն հետ, ամէն տարի կը բերէ մեզի Յոյսի, Վերանորոգութեան, բռնիք նաեւ Վերաշինութեան խորհուրդը, մեր կրօն կորուստներէն ու տեսած կործանութիւններէն ետքը, այս Ձատիկները խկապէս պէտք է ըլլան հայութեան համար հոգը ազդակ մը, վերաշինելու իր կեանքի իր պատմական գոյութեան ամուր սկզբունքներուն, այսինքն իր կրօնական ճշմարտութիւններուն եւ տոհմային սրբութիւններուն վրայ։

Երբ այսպիսի գիտակցութիւն մը կը միանայ մեր հաւատքին, այն ատեն միայն կարելի է մտածել մեր Փրկչին Սուրբ Յարութեան խորհուրդին վրայ, եւ զուարթօրէն շնորհել փառարանութեան հին երգը։

«Փա՛ռք Յարութեան քո, Տէր»։

Փա՛ռք Յարութեան քո, ո՛վ Տէր, որ տառութիւններու մէջ թաղուած այս աշխարհին ըսիր թէ **ՄԵ ԵՄ ՀԱՆՈՒՄԱՐԻ ԵՒ ՀՃՄԱՐՈՒՄԻՆ** (Յովհ. Ժդ. 6)։

Փա՛ռք Յարութեան քո, ո՛վ Տէր, որ աւետեցիր

այս մեծած աշխարհին թէ **ՄԵ ԻՍԿ ԵՄ ԵԱՐՈՒՐԻՆ ԵՒ ԿԵԱՆՈՒ** (Յովհ. ԺԱ. 25)։

«Ճանչնալ զայն եւ անոր Յարութեան զօրութիւնը, եւ անոր չարարանքներուն հաղորդ ըլլալ, եւ կերպարանակից ըլլալ անոր մահուան» (Փիլյո. Գ. 10)։— Փրկչին հետ այս ծանօթութիւնը, այս հաղորդակցութիւնը եւ այս նմանակցութիւնն է որ պիտի զուարթացնէ եւ պիտի խանդավառէ հոգիները՝ երգելու համար—

«Փա՛ռք Յարութեան քո, Տէր»։

Բ. Ե.

ԿԵՆԴԱՆԻ ՔԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(Բ. ԿԻՐ. ՄԵՆՉ ՊԱՀԱՅ)

(Բ. Կորնթ. 2. 1—18)

Աւետարանչական ձիրքը անպէտ պերճանք, Առաքեալին բառերով՝ « բնդունայն շնորհք » կը զառնայ հեռակէտէ կրօնի պաշտօնէին մէջ, երբ չի կրնար այնպէս մը լարել անոր մէջ հոգիին զապանակը, որ հնար ըլլայ ի գէպ ժամանակի հնչեցնել յաւանդին ահագանգը եւ մատնանշել փրկութեան ասպարեականութիւնը։

Պէտք է թողուլ որ բարձրագոյն նպատակներու համար միայն մարդուն տրուած այդ առաւելութիւնը մինչեւ հոգ իջնէ. այսինքն պէտք է հանդուրժիլ որ խօսքը սոսկ մեծած գեղեցկութիւն մը մնայ հոգեւոր մշակոյթի ասպարեկին մէջ։ Առտուածոյ հետ գործակցութեան իրենց ուխտը կատարած կ'ըլլան անոնք միայն, որ կրնան իրենց կուռմին սրբութիւնը զերծ պահել այդ կարգի անպտուղ պաշտօնավարութեան մը առաւելէ։

Որպէսզի սակայն հնար ըլլայ ընել այդ բանը, պէտք է որ մարդ կարենայ խօսիլ իր համոզութեան անկեղծութեամբը, եւ ասկէ աւելի՝ իր աննշական երկնակին ազդեցութեամբը, այսինքն իր կեանքը նոյն իսկ ընելով իր քարոզութեան բեմը։

Ճշմարտութեան պաշտօնեան իր հակառակորդներն անգամ յարգանքի կը հարկադրէ անվրէպ, երբ անոնք իր վրայ կը տեսնեն անայլալ նկարագրի՝ անրիժ վարք՝ տիրական հեռացողութիւն իր Հասարակած սկզբունքներուն, եւ երկայնամիտ հեղուքիւն իր պաշտօնին ամէնէն տաժանելի պայմաններուն մէջ. երբ կը հասկընան վերջապէս թէ աստուածային, այսինքն անկեղծօրէն ճշմարտախօս ոգի մըն է որ զօրացուցած է զինքը յարձակողական եւ պաշտպանողական (բնդ աշխէ եւ բնդ ահեկէ) այնպիսի զէնքերով, որոնք արդարութեան հոգեւոր զէնքերն են միայն, անմահ՝ նիւթական զէնքերուն, որոնք յաճախ անիրաւ գտարուէն եւ կը ծառայեն...